

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lap szellemi
és anyagi részét illető közlemények küldendők.

A földművelés fejlesztése.

Uj Szegeden a napokban nagy arányú építkezések kezdődnek meg: a földművelésügyi miniszterium ide építeti egy millió korona költséggel a kender- és lentermelési szakintézetet.

Ennek a két kereskedelmi növénynek termelése eléggé kiterjedt hazánkban. Lent 6850 holdon, kendert 8400 holdon termeltek a múlt évben. Pedig a mióta a textil-ipar lábba kapott, népies termelésünk erősen visszaesett. Hiszen ezelőtt a felvidék asszonyai maguk, férjük és gyermekük hétköznapi, sőt ünnepi ruháját, a háztartáshoz fölhasználható fehérneműt, abroszt, vánkost és ablakfüggönnyet maga termelte lenből, maga szötte, hímmezte. S ma sincs szebb látvány, mint mikor a délnyitrai menyecske vagy eladó a maga szöttejében, kivarrrott kendőjével és virággal kezében igyekszik a templomba.

Még sokan láttuk, hogy nyütték, áztatták, tilolták, gerebenezték, szöttek a kendert; hogyan ment végbe tavasszal a fehérítés, micsoda nagy gazdasági becsület volt a maga szötte ruházat. Ez is jórészen elmúlt. Gyapot és juta szalad a textil-gyárak ezer meg ezer orsóján és boldogan emlegetjük, hogy textiliparunk ma százezer orsóval dolgozik. Hány szövőszék került e miatt a padlásra és hány helyen szünt meg a népies tenyésztés. Im a fényes gyáripari munka fejlődésünknek az árnya!

Csak hogy az ipar és kereskedelem nem lehet el len- és kenderáru nélkül.

Kell a hajókra a vitorla, kell a kereskedelemnek a zsákvászon, hajóknak a vontató kötél. A lenvászon is újra divatba jön, a jó gazdaszöny nem tud a jó kender-konyhatörök, abroszok, lepedők, szakajtóruhák nélkül meglenni. Újra keresett cikké lett a kender, a len, a termelés a népies tenyésztésből átbillent a nagybirtokra, ahol amit termelnek, azt gyáriparszerűen föl is dolgozzák. Csak maga Mezőhegyes mint állami mintabirtok ezer holdon termel kendert. A népies tenyésztés reneszánszát is könnyen megérnök, ha azok a termelési és készítési módszerek ma megállnának a lábukon, a melyekkel e két kereskedelmi növényt apáink termelték és kikészítették. De a megvetéstől a szövést másképpen kell ma már mindent végezni s főleg az áztatás nem mehet a régi szabadsággal, mert a tavat, folyót büzhödtté tevő áztatást ma oly könnyen tilalmazzák, hogy már e miatt is a nép e két hasznos növény termeléséről lemondani kényszerült. A földművelésügyi kormány mesterséges áztatókat segélyez nehány év óta, de mivel egyéb akadályai vannak a termelésnek, ezért nagyobb lépésre szánta magát.

Ez a nagyobb lépés a kereskedelmi növény felkarolására: az uj-szegedi kender- és lentermelési szakintézet. Az intézet feladata a kender és len, valamint az országban termelhető egyéb fonó-szövő ipari növények termelésének és félégyártmányára feldolgozásának kérdésében kutató, felvilágosító, ismeretterjesztő és ellenőrző tevékenységet végezni.

Tudományos kutató működése kiterjed a vetőmag megválasztására, talajvizsgálatokra, gazdasági művelési módokra, áztatásra és félégyártmányára feldolgozás minden kérdésére; munkahelyiségeiben és telepén állandóan foglalkoztat munkásokat s gyakorlati gazdák részére magasabb célú tanfolyamokat tart.

Rendelkezésre áll hatóságoknak, testületeknek, magánosoknak a tárgyat érdeklő gyakorlati és elméleti kérdésekben egyaránt. Rendes díjszabás mellett magvizsgálatokat, mikroskopi, baktériológiai és egyéb vizsgálatokat végez, a beküldött talajviz, olaj, rost mintákat eszközli.

Mivel a szegedi nagyrahivatott intézet még nincs készen, egyelőre az intézet egy budai és érdeki kísérleti telepen megfelelő kísérleteket végeznek. A miniszter az új intézet vezetésével Károly Rezső dr. gazdasági akadémiai igazgatót bizta meg, a ki az intézet ügyének a földművelésügyi miniszteriumban kezdetől fogva előadója volt és a ki több külföldi tanulmányút alatt egészítette ki amugy is széles körben elismert szak tudását.

A kender- és lentermelési szakintézet Budapest, I., Fejérváry-út 30. szám alatt van és a szakmájához tartozó bármely kérdésben akár szó, akár írásbeli megkeresésre ingyen és készséggel ad felvilágosítást.

T á r c a .

Divatcsevegés.

— A Divat Ujságból. —

Ha kritikus szemmel nézzük az új kalapokat, melyek mintha ég felé törnének, elgondoljuk: vajjon kinek illik ez a hihetetlen magasságba törő, az arcot szorosan körülfogó kis kalapforma, amelyről már esett szó ezelelti divattudósításainkban. A mi hölgyeink, akiknek inkább telt, kerek az arcuk, jól teszik, ha nem ragaszkodnak tulságosan ehhez a divathoz.

Ez a kalap inkább a fitos, keskenyen tojásdad arcformát kívánja meg, amilyen a párisi nőké. Nekünk a legjobban megfelel, de különben is legsikkesebb a kis canotier-forma, melyet matelot-, matröz formának neveznek, s amely már a nagy egyszerűségénél fogva is igen tetszetős. Ezt a kalapot, melynek keskeny és egyenes a teteje, csak az anyaga drágítja.

Többnyire liséré szalmából, mely finom fényes brüsszeli szalmafonat, varrják ezeket a

kalapokat. A disze: három kicsi, szögletes szárny, melyek a Mercur-szárnyakhoz hasonlítanak és ezeket a szárnyakat zöld, ujkék és vörös lakkal festik be, vagy egyszerűen bronzirozzák. Három ilyen szárnyat összekötnek tűzéknek, akárcsak a gyermekkorunk papiros-szélmalma és a kalap két oldalán vagy hátul beletűzik a szalagdiszbe. Éppen olyan kedvelt disze a matrözkalapnak az egyes virág, bogyó vagy gyümölcscsomó, mely sok lomb között elhelyezve disziti a kalap karimáját.

Ezek mellett a kalapok mellett vannak még kis karima nélküliek is tagalszalmából font ferde tetővel, melyeket elől és hátul egy-egy dus struccoll-pompon diszit. Láthatunk azért egészen lapos kalaptetőket is pedál- vagy pikószalmából, melyet szalag és különféle bársonyvirág diszit: bársonykamélia, tavirózsa és acemona stb. A sikkés Niniche-forma is kezd feltűnedezni, ezt mezei virágkoszorúval, rózsával és nefelejtssel is diszítik.

Nagyon szeretik az idén a kalapot sok levéllel diszíteni, melyek színe megegyezik a virág színével, amely köré tűzik. A kócsag any-

nyira drágul, hogy mind ritkábban alkalmazzák kalapdisznek, annál gyakrabban látjuk megint az erősen göndörített struccollat három részből álló csomóba kötve. A karima bélése és a tető kiegészítésére majdnem kizárólag düseszt és ripszselymet használnak, míg a tafota teljesen háttérbe szorul. Átmeneti kalapnak, amolyan célszerű délelőtti viseletre, láttunk kicsinykeskeny karimájú szalmakalapokat, melyek skótkockás szalaggal bevonva, oldalt magasan felálló plisszés szalagtűzékkel vannak ellátva. Egyelőre még nagyon kedvelt a skótkockás szalag és selyem, de már aligha sokáig, mert ha ez a divat általánossá lesz, vége a tetszetőségeknek és a divathölgy végképp le fog tenni róla.

A ruha új formáját illetőleg kijelentjük, hogy a tél végén feltűnt fodros alj most tavasszal még nagyobb változatokban látható. A fodor akár harangalakú, akár egyenes és fent beráncsolva varrják a szoknyára, hátul alacsonyan kezdődik és elől felé mind magasabb lesz. Más modellen a nem éppen tetszetős redőzés hátra van illesztve, úgy egy amolyan kisebb-szerű turnür lesz belőle, ami aligha fog örömet

H I R E K.

Az érdem ünneplése Ünneplés számba megy az a társasvacso, melyet csabrendeki Balassa Henrik takarékpénztári vezérigazgató tiszteletére, királyi kitüntetés alkalmából e hó 2-án rendeztek tisztelői, mert szolt az egyfelől az érdem királyi elismerésének, másfelől annak a tiszteletnek és közbecsülésnek volt kifejezője, melyet az ünneplést Ujvidéken eddig töltött működésével — egyre fokozódó mérvben kivivott. Nemcsak a megjelentek nagy száma — 300-an felül — tette fényessé ez estélyt, de főleg az a körülmény, hogy nyelv és felekezeti, rang és pártállás különbsége nélkül képviselve volt a város társadalmának színe-java, minden rétege. S a különböző rangú s rendű, különböző nyelvű és pártállású jelenvoltak ezuttal egyesültek, együtt-éreztek: az ünneplést iránti tisztelet és szeretet osztatlan nyilvánításában; s mert zavartalan volt az egyetértés harmóniája, a kedélyesség, vig és derült hangulat mindvégig megvolt. Hogy felköszöntőkben nem volt hiány, természetes s ezek sorát Matkovits Béla főispán nyitotta meg, Isten áldását, egészséget kérve le a Mindenhatótól király ő felségére, kinek beteg ágyára aggódva tekint Európa, kinek jósága folyományát osztály, párt és vallás különbsége nélkül ünnepli Ujvidék egész társadalma. Dr. Demetrovits kir. tanácsos polgármester a kitüntetés felett nemcsak az ünneplést látja megnyilvánulni, mert Balassa vezérigazgató rövid idő alatt nemcsak lábra állította a haldokló takarékpénztárt, hanem azt oly fokra emelte, hogy a pénzügyi intézetek sorában első helyet foglal, emellett közéleti és társadalmi szereplése is a közjóra irányult mindenha; Frank Gyula a kereskedők nevében igen hatásos beszédben azt kívánja, hogy az ünneplést áldásos működését, munkabírást és tehetségeit továbbra is Ujvidék javára érvényesítse; Grossinger János az együttérzés és öröm egységét a kitüntetett lelki nemességének, okosságának s ellenfelek elismerését kivívó kedves-

kelteni a finom divatot kedvelő hölgyeknél.

Utcára a bluzserű bolero kabát és a laza, rövid kabát helyébe az elegáns, úgynevezett férfikabátforma kerül Párisból. Az övös kabáton annyiban látunk változást, hogy az öv a derék vonalában nyer alkalmazást, míg a csipőn fekvő öv mindinkább eltűnik. A bő, laza kimonóformájú derék és bluz felett mélykivágású, félhosszu kabátot is viselnek, meg rövid köpenyeket. Ha a ruha fulárból vagy más könnyű anyagból készül, akkor a kabátot vagy köpenyegyet ugyanolyan posztóból varrják, amilyen a gallért, hajtokát meg kézelőt a ruha selymével fedik.

A Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizethetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házban van.

ségének tulajdonítja; Dr. Kubinyi Károly az igazgatóság, tisztikar s a takarékpénztárral kapcsolatban levők nevében igen szép, szellemes beszédben élteti Balassát; Dr. Lustig Nándor abban, hogy a kitüntetett a polgári társadalomból magasabb osztályba, a nemesek osztályába emelkedett, a munka érdemét látja, mi a polgárokat is felemeli s ezért látja a polgárság örömét oly osztatlanul; Balassa Henrik meghatva hálásan köszöni a szeretet és tisztelet tüntető megnyilvánulását s ígérve, hogy tehetségeit ezentul is e város közjára fogja érvényesíteni, a társadalom jóindulatát, támogatását kéri továbbra is; Dr. Szlezák Lajos az ünneplést nejt, Pekló Béla az iparosok nevében, Dr. Gál Ödön a jóbarátok nevében köszönti s élteti az ünneplést. Jóval éjjel után járt az idő, midőn a társaság oszladozni kezdett s reggel volt már, midőn az utolsók is, a legkitartóbbak szétváltak. Menu, konyha és pince, valamint a kiszolgálás az Erzsébet szállodás dicséretére jó és elismerést kiváltó volt.

Választók figyelmébe. „Ezennel közhírré teszem, hogy Ujvidék szab. kir. város területén lakó minden férfi, tehát a külterületen (szállásokon) lakó is, a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26. életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, — a mennyiben pedig időleges adómentességet élvez — 20 korona egyenes állami adónak megfelelő vagyonnal bir; vagy az adózásra való tekintet nélkül: lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdász, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti vagy más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgálatot letette, 1914. évi május hó 16-tól 28-ig terjedő időben az 1915. évre összeállítandó esküdtképes férfiak alaprajstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt (polgármesteri hivatalban) személyesen vagy meghatalmazott által is megjelenhetik. Ujvidék, 1914. május hó 1-én. Dr. Demetrovits, kir. tanácsos, polgármester.

Flórián. Önök tűzoltóink e hó 4-én ülték meg védszentjüket, Flórián ünnepét, mely alkalomból d. e. 9 órakor testületileg és zászló alatt résztvettek Dr. Ámon Pál apát-plebános által celebrált énekes misén, este pedig társas vacsorát rendeztek Winkle-sörccsarnok Flórián termében.

Kinevezés. A vall. és közokt. miniszter Józsa Károly titeli polg. isk. igazgatót a titeli, Dr. Beyer Ede ujvidéki iskolalátogatót a szab. járás községeiben levő népiskolák VI. osztályaiban tartandó évvégi vizsgálatokhoz min. felügyelőkké nevezte ki.

A szerb színeszek Szabadkán. Szabadka város tanácsa a vár. színházat f. május 6-tól kezdve az ujvidéki szerb színtársulatnak adta át, mely 20 előadást szándékozik ott tartani.

Érettségi min. biztos. A kir. kat. magyar főgimnáziumban a jelen tanév végén tartandó érettségi vizsgálatok min. biztosául, illetve elnökül Bitter Ede budapesti cisztercita főgimn. igazgató nevezetett ki.

Ipartestületi közgyűlés. Az ujvidéki ipartestület e hó 3-án tartott rendes évi közgyűlésén letárgyalta, illetve tudomásul vette a napirendre kitézött tárgyakat s elnökévé újból Pekló Béla, alelnökeivé pedig Lebherz Károly és Jovanovits Milán választották meg. A választmány tagjaivá az eddigiek választottak.

Hajózási menetrend. A Duna Gőzhajózási Társaság személyhajói f. május 1-től érvényes menetrend szerint naponként közlekednek s Ujvidékről felfelé esti 5 óra 40, felfelé pedig Budapestre déli 11 óra 45 perccor indulnak. Belgrádból Orsovára szerdán, csütörtök, szombat és hétfő r. 5 órakor indul, Orsováról péntek, vasárnap, kedd és szerdán r. 6 órakor indul felfelé a személyhajó.

Az önk. tűzoltó-egylet e hó 3-án tartotta 41. évi rendes közgyűlését, mely tudomásul vette úgy az évi jelentést, mint a számvizsgáló bizottság jelentését. A tagok száma: 20. tb. tag, 1 tb. parancsnok, 230 pártoló s 82 működő tag; az összevételek 10,644 kor. 24 f., illetve az 1912. é. 4142 k. 34 f. pénztámaradvánnyal együtt 14,786 k. 58 f., melylyel szemben a kiadások 11,870 k. 93 f. s így a maradvány 2915 k. 65 f. Az egyleti vagyon 18,346 k. 87 f. A tüzesetek száma 29, örségek száma 366, mikhez 233 színházi és cirkusz örség járul.

A Gurkin-művek elismerése. A Budapest városi iparcserkőben f. április 30-án megnyílt tavaszi vásár kiállításán az ujvidéki Gurkin-művek is kiállítva voltak s erről a „M. Kereskedők Lapja“ a következőket mondja: „Ujvidék kiállítása a praktikus célt szolgálja. Lánzy Leó előtt a cég egyik főnöke, Brandeis Izidor fejtette ki, hogy a Gurkin egy nem rég feltalált és az összes államokban szabadalmazott konzerváló szer, mely kizárja, hogy a nyersen eltett és savanyított zöld tápszerek és főzelékfélék, úgy szintén a gyömolcs-félék penészedjenek, vagy elromoljanak. A szer az egészségre ártalmatlan, mellékíze nincs, megtartja a gyömolcs és főzelék ízét, színét és keménységét. Lánzy Leó elismerőleg nyilatkozott a Gurkin praktikusága felől“. A Gurkin művek ezen elismerése nemcsak tulajdonosának: Rosenbaum Simon polgártársunknak, de e városnak is dicséretére válik.

Kedvezmény a vidéki diákoknak. Márkus Jenő, Budapest városának tanácsnoka a vidéki tanfelügyelők és igazgatók kérésére elhatározta, hogy az Állatkert látogatását a vidékről felránduló iskolák részére éppen olyan olcsóvá teszi, mint a hogy a fővárosi diákság látogathatja. Értésítette az illetékes iskolai hatóságokat, hogy a vidéki tanuló ifjuság is 20 fillér beléptidj mellett látogathatja az Állatkertet, azonkívül az iskolák mellé vezetőt is ad az Állatkert igazgatósága s intézkedett, hogy a diákság az Állatkerti vendéglőben igen mérsékelt áron étkezhessek, valamint a tejszarnokokban is kedvezményt kapjon. A tanácsnok ez intézkedésének hatása már is meglátszik, mert ünnep- és vasárnapokon tömegesen jönnek fel a vidéki diákok, de különösen a pünkösdi ünnepekre annyi bejelentés érkezett az igazgatósághoz, hogy beillik valóságos kisebb népvándorlásnak.

Iskolafelügyelő kinevezése. A vall. és közokt. miniszter Krompaszky Ignác áll. polg. isk. igazgatót az elemi népiskolák VI. oszt. évvégi vizsgálatához iskolafelügyelőnek nevezte ki a következő 14 községbe: Begecs, Dunagálos, Kiszács, Kölpény, Óker, Ófutak, Ósöve, Pétróc, Piros, Temerin, Ujvidék, Ujfutak, Urszentiván és Ujsöv.

A törvénys itéletébe játék na itelte. T mintha a ramsli

A ves u bécsi M művészi kozást r ságon k küldene is telje Nestlé- Nestlé c

A A legfel hogy a büntetés nak az földhöz kihágást Bácskát

A termé gadozik az 5 m nem is egyedül felszánt levő tal zsás za kaságok szántja nem m söt ren zetes k gyák se talló tr 30 kg. sával o többszö chilisale azért sz dek toll trágyát kiapadt trágyáz termést

A

keve szagon darabi zásr nyitott busz célra, sokbó

Keves Budapest

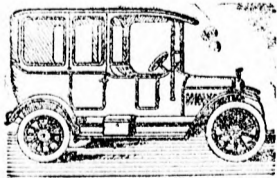
A ramsli is hazárdjáték A szegedi törvényszék egy esetből kifolyólag kimondotta ítéletében, hogy a ramsli (kutyázás) kártyajáték hazárd és a résztvevőket pénzbírságra ítélte. Tehát, aki ramslit játszik, éppen annyi, mintha ferblit játszanék és ezért a rendőrség a ramslizókat is ellenőrizni hivatott.

A gyermek számára való kedves ujdonságot oszt szét ingyenesen a bécsi Nestlé cég. Kedves papír-babák ezek művészi kivitelben, amelyek kellemes szórakozást nyújtanak a gyermekeknek. Ezen ujdonságon kívül mindenkinek próbadozozókat is küldenek a Nestlé-féle gyermeklisztből s ezt is teljesen díjtalanul. Az ingyen babát és Nestlé-lisztet kívánatra azonnal elküldi a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 194. P.

A kávéházi dártdók alkonya. A legfelsőbb közigazgatási bíróság kimondotta, hogy a kávéházakban és vendéglőkben ezután büntetés terhe alatt tilalmas lesz a mulatozóknak azzal szórakozni, hogy a poharakat a földhöz vagdalva tördeljék. A tilalom áthágása kihágást képez. De sok kihágás lesz — Bácskában!

A tavaszi kalászosok országos termésatlaga. 5—6 métermázsza körül ingadozik, s különösen a zabé alig haladja meg az 5 métermázsza s így termelése sok esetben nem is jár haszonnal, holott e körülménynek egyedül a rossz gazdálkodás az oka. Őszszel felszántott, jól megművelt és kellő trágyaerőben levő talajokon a kat. holdankénti 12—16 mázsás zabtermés egyáltalán nem tartozik a ritkaságok közé, csakhogy a magyar gazda sem szántja meg ősszel zabnak szánt talaját, tehát nem műveli jól és semmiként sem trágyázza, sőt rendszeren a kiéltebb földbe veti azt. Végtelen hiba ez különösen ma, a mikor műtrágyák segítségével könnyedén pótolhatjuk az istálló trágya hiányt. 150 kgr. szuperfoszfát és 30 kg. chilisalétrom kat. holdankénti kiszórásával olyan nagy terméstartalom érhető el, amely többszörösen megtéríti a műtrágya árát. A chilisalétrom alkalmazása különösen a zabnál azért szükséges, mert a zabvetésre szánt földek többnyire nagyon messze esnek az istálló trágyától s így nitrogén szükségletük teljesen kiapadt s azért az egyoldalú szuperfoszfát trágyázás nem mindenkor ad elegendő nagy terméstartalmat.

Automobilok

Keveset használtak eladók. Magyarországon legnagyobb választékban 150—200 darabig állandóan rendelkezésre áll, **fuvarozásra, városi és tura használatra**, nyitott és csukott **autók**, valamint **autóbuszok és teher-automobilok** minden célra, mindenféle gyártmányu, legutolsó típusokból állandó **kiállítás 1000 koronától feljebb** minden árban.

Keveset használt gummik és felszerelések. Budapest. VI., Liszt-Ferencz-tér 3. sz.

Telefon 149-62.

FEKETE SÁNDOR.

Bezárt korcsmák. A zombori pénzügyigazgatóság kiküldöttei a napokban bejárták Szabadka összes korcsmáit s a korcsmárosok engedélyét megvizsgálva, 16 korcsmát bezártak, aminek oka, hogy a korcsmák gazdát cserélve, az új tulajdonosok nem újították meg az italmérési engedélyt. Ezzel szemben a pénzügyigazgatóság 5 új korcsmát engedélyezett, mert nem volt ki a létszám. Szabadka területén ugyanis 200 italmérési engedély adható ki.

A táblaelnök nem megy nyugodalomba. Vén András, a szegedi kir. ítélőtábla elnöke néhány hét előtt, szolgálati éveinek nagy számára való hivatkozással, beadta nyugdíjaztatás iránti kérvényét. Most arról értesülünk, hogy a tábla elnöke, engedve az igazságügyminiszter kérelmének, tovább is megmarad díszes állásában.

A szerb király paripái. A szerb király két tisztje Szabadkán 2 pompás paripát vett a szerb király lovaglására, darabonként 4000 koronáért. E paripákat nyomban Belgrádba szállították, még pedig kipárnázott waggonban.

Szentfűlöp diszpolgárai. Szentfűlöp község képviselőtestülete Dr. Pertschy Ferenc ny. cs. és kir. főtörzsrósvost, Martin József tb. kanonok plebánost, Kupferschmidt János ny. posta-távirda igazgatót, Zundl Péter pápai prelátus kanonokot és Schneider János ny. fővárosi tanárt a község felvirágoztatása körül szerzett érdemeik elismeréséül a község diszpolgáiraival választotta.

Elfűtölt milliók. A m. kir. dohányjövédéki igazgatóságnak az ország m. szeptember havi dohányfogyasztásáról készített legújabb statisztikai kimutatása szerint 1913. é. szeptember havában 113 468.964 K. f. áru dohány-nemű fogyott el, még pedig: burnótokból 15,910 kg., szivarokból 459.141.414, szivarkákból 1.726.859.280 darab; belföldi különlegességi gyártmányokból 33 kg. burnót, 245,370 kg. pipadohány, 11,348.836 db. szivar és 37,830.995 db. szivarka.

Kivándorlók es visszatérők. A new-yorki bevándorlási hivatal most megjelent kimutatása szerint az új kincstári év első hét hónapjában, vagyis 1913. július 1-től 1914. február 1-ig összesen 729.577 bevándorló érkezett az Egyesült Államokba, akik közül 17,094-et deportáltak. Az új kincstári év első hét hónapjának bevándorlói közül 502.299 volt a férfi és 277.278 a nő; az ideérkezettek között 191.244-nek volt polgárlevele. Külföldre utaztak az említett idő alatt 188.006, még pedig 153.441 férfi és 34.565 nő. Ezek hazatérők voltak. Magyarországból 81.760-an vándoroltak be és 21.934-en vándoroltak vissza; az Ausztriából jövők száma 97.276 volt, a visszavándorlóké 18.151. Olaszországból 178.301 jöttek és 60.820-ban tértek vissza. Oroszországból 183.158 bevándorló érkezett és 25.870 volt a visszavándorlók száma. Összesen 499.812-vel volt több a bevándorlók száma, mint a megelőző kincstári esztendőben.

B. Bodrog vm. állategészségügye apr. 29-én. Lépfene: Szentfűlöp, Boldogasszonyfalva; veszettség: Bácsszentiván, Liliomos, Topolya; takonykór és bőrféreg: Monostorszeg, Szentfűlöp, Óbecse, Péterréve, Mohol, Csurog, Zsablya, Zombor, Ujvidék; rühkór: Sztapár, Jánoshalma, Bácsbokod, Csávoly, Bács, Bogyán, Liliomos, Pincéd, Szilberék, Péterréve, Alsókabol, Felsőkabol, Káty,

Mozsor, Sajkásszentiván, Tiszakálmánfalva, Bácsfeketehegy, Bácskossuthfalva, Csantavér, Kishegyes, Martonos, Mohol, Csurog, Ujvidék; sertéspestis: Bácsborsód, Kuczora, Kula, Torzsa, Óbecse, Káty, Tiszakálmánfalva, Szeghegy, Topolya, Ófutak, Urszentiván, Órszállás, Baja, Ujvidék 1—1, Bácsfeketehegy, Kishegyes, Szenttamás, Bajsa, Bácsfeketehegy, Zombor 2—2, Ujverbász, Szabadka 3—3, Borócz, Dunabökény 4—4 udv.

Közgazdaság.

Adriai Biztosító Társulat — Triestben.

A társulat idei közgyűlését ráczalmási Frigyes Adolf m. kir. udv. tanácsos, vezérigazgató elnöklété alatt, számos részvényes jelenlétében április hó 27-én tartotta meg, ezuttal első ízben a társulat új triesti székházában. Ezen a közgyűlésen az 1913. évnék, a társulat alapítása óta 75-ik üztletévnek, zárszámadásai terjesztettek elő.

A részvényesek elé terjesztett zárszámadási jelentésben az igazgatóság mindenekelőtt a társulat fenállásának 75 éves jubileumáról emlékezik meg, visszapillantást vetve az 1838-ik évben történt alapítás óta elért fejlődésre, ki-domborítva azt a nagy lendületet, melyet a vállalat üzletmenete a folyó évvel betöltött 75 esztendő alatt felmutat és egyben hálával emlékezik meg mindazokról, akik akár vezető állásban, akár a társulat számtalan ügynöksége vagy képvisellete keretében annak felvirágoztatásához és fejlődéséhez ténykedésükkel hozzájárultak.

A záró-számadás második része az 1913. üztletév eredményeit taglalja. Bár a társulat által üztött szakmák némelyike veszteséggel záródik is, az üztletév végeredménye kielégítő képet mutat. Az értékpapírok árfolyamának tetemes visszaesése folytán a társulat könyvszerű árfolyam vesztesége 1.766,839 koronát tesz ki, amely összegből a még rendelkezésre álló árfolyam ingadozásti tartalék által 476,684 korona fedezetett, míg a fennmaradó 1.290,155 korona egészében a folyó év terhére ment s így annak fedezete a vagyontartalék igénybevétele nélkül történhetett.

Az életbiztosítási (A) osztályban 95.172.478 korona tőkeösszegegről szóló ajánlat terjesztett be, a kiállított kötvények pedig 84.437,685 korona biztosított tőkéről szólnak. Az üztletév végével az életbiztosítási állomány biztosított tőkében kerek **560 millió koronát** ért el, biztosított járadékokban pedig 1.427,000 koronát. Halál- és elérési esetekért, valamint járadékok fejében a társulat 11.653,489 koronát fizetett ki. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai az év végével 158.399,931 koronát, illetve a viszontbiztosított rész levonásával 144.537,736 koronát tettek ki.

Az elemi ágazatok (B) osztályában a díjbevétele a következő számokat mutalja: tüzbiztosítás 29.362,209 korona, szállítmány-biztosítás 4.917,563 korona, szállítmány-biztosítás 4.917,563 korona, betörés-biztosítás 812,711 korona. A viszontbiztosítások összesen 16.110,118 koronát igényeltek. Az elemi ágazatokban a társulat károk fejében 26.037,259 koronát, a viszontbiztosított résznek levonásával 12.852,129 koronát fizetett ki. Az elemi ágazatok díjtartalékai 22.282,294 koronát, illetve a viszontbiztosítókra eső rész levonásával: 12.160,441 koronát tesznek ki.

A társulat igazgatóságát és a hivatalnokokat alapszabályszerűen megillető nyereségrészesedés levonása után a fennmaradó nyereség egyenlegből a múlt évhez hasonlóan 160 koronát kerül részvényenként kifizetésre.

Az üztletév végével a társulat tőkéi és tartalékai következőképen alakulnak: teljesen befizetett részvénytőke 10 millió korona, vagyontartalék 12 millió korona, nettodíjtartalékok 155.698,177 korona, netto-kártartalék 4.593,922 korona, összesen 182.292,099 korona.

A nyugdíjpénztár és az alkalmazottak ellátási-pénztára összesen 4.438,062 korona vagyon felett rendelkezik.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája csaknem 3 évtized óta bevált köhögés, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája — s csakis ez! készül az ismert, Soden községi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.

Fay valódi sodeni ásványpasztilláját határozottan kéri, ha csakugyan e források hatásos sójából készült pasztillát akarja kapni.

Egy doboz 1 K 25 fillérért mindenütt kapható.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Apró, fűge manók nemcsak a regékben léteznek, hanem minden háziasszonynak is segédkeznek, ha Dr. Oetker sütőporát szerzi be, mert akkor mást sem kell tenni, mint az Oetker-csómagokon előírtakat a legfinomabb süteményhez előkészíteni s egy negyedórát a vegyítésre és keverésre fordítani. További fél óra múlva a legfinomabb süteményt, a legizebbé tésztát adhatja fel az asztalra. Mert Dr. Oetker sütőpora feleslegessé teszi a tészta készletét, minden tészta, mely Oetker előírása szerint készül, azonnal süthető és omlós, jóízű, tápláló tésztát ad. Ezért okos háziasszonyok csak sütőport használnak „Világos fő jelzéssel, amely a legjobb.”

527. és 599. szám, 1914. végén.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 1914. évi Sp. X. 1399. számú végzése következtében Kerényi Sándor zombori lakos és az egyesült magyar szén-sav gyárak szövetkezete javára 226 k. 72 f. és 66 k. 31 f. s jár. erejéig Petrócön toganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt, 700 kor.-ra becsült 2 ló, 1 szódagép és 6 db. acél szén-sav-tartó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 523. és 610. sz. végzése folytán 173 k. 96 f. és 66 k. 31 f. tőkek, azoknak kamatai, 1/2% váltódíj és bíróság már megállapított költségek erejéig Petrócön alperes lakásán leendő megtartására 1914. évi május

„Club“ cigaretta papir

valódi csak az, melyen az itt látható védjegy van. Minden könyvecske teljes 100 lapot tartalmaz.

Óvakodjunk az utánzatoktól,

mert ezek minősége csekély értékű.

Nyomatott a „Gutenberg” villanygőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.

15. n. d. e. 10¹/₄ órája határidőül kitűzték s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken 1914. évi április 28. napján.

Basch Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

313. szám, 1914. végén.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1080. számú végzése következtében Dr. Sonnenfeld zimonyi ügyvéd által képviselt Bozánovits József zimonyi lakos javára Jovanovits Anka ujvidéki ellen 20 k. s jár. erejéig 1912. évi június hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 697 kor.-ra becsült szobabutorok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1080. számú végzése folytán 20 k. tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 12. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 63 k. 26 f. bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken alperes lakásán leendő megtartására 1914. évi május hó 14-ik napjának délelőtti 10 és fél órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az

1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi április 28-án.

Basch Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

223. szám, 1914. végén.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. II. 185. számú végzése következtében Dr. Szentiványi Ármán ügyvéd által képviselt Schossberger Herman javára 145 k. 28 f. s jár. erejéig 1913. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2700 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: gépek, deszkák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 481. számú végzése folytán 145 k. 28 f. tőkekövetelés, ennek 1913. évi február hó 13. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 60 korona 72 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Hunyadi-utca 22. szám alatt leendő megtartására 1914. május hó 11-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1914. évi április hó 20.

Horváth,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEK

felvételnek és olcsón számíttatnak

A HATÁRÓR

kiadóhivatalában.